

U probandek matek byly zjištěny hodnoty: Aktuální tělesná hmotnost 44,00–120,00 kg, výška 153,00–188,00 cm, BMI 16,00–41,90. Tělesná hmotnost při menarche 37,00–74,00 kg a výška 139,00–176,00 cm, BMI 13,80–25,60.

Výzkumné šetření probíhalo ve velmi příjemné a vstřícné atmosféře všech zúčastněných – ředitelek, ředitelů ZŠ, vyučujících a hlavně probandek dívek.

Všichni ředitelé a vyučující měli zájem o výsledky výzkumu a také o přednášky pro žákyně, ale i žáky svých škol, na některých z nich již přednášky provádíme.

Doporučení pro praxi: zjištěné výsledky ukazují na dřívější nástup dospívání a nutnost provádět edukaci v oblasti reprodukčního zdraví, sexuální výchovy a plánovaného rodičovství. Domníváme se, že tuto dovednost by měli mít absolventi bakalářského studijního oboru **Porodní asistentka**.

Literatura

1. BUŠINOVÁ, M. *Dospívání zdravých dívek a dívek ze speciálních škol*. Diplomová práce Olomouc: UP, 1993, 52 s.
2. BODZSÁR, É., B. *Data to puberty of girls*. Budapest: Nota Humanbiol, 1975. 174 p. ELTE 77170
3. CRHÁK, L. Koincidence měsíce menarche a měsíce narození. *Zpravodaj Čs. Antropologické společnosti*, 1969, roč. XXII, č. 1–2, s. 10
4. CRHÁKOVÁ, E. Střední věk menarche olomouckých učnic. *Zpravodaj Čs. Antropologické společnosti*, 1969, roč. XXII, č. 1–2, s. 9
5. CRHÁKOVÁ, E. Sezónní kolísání menarche u olomouckých učnic. *Zpravodaj Čs. Antropologické společnosti*, 1970, roč. XXII II, č. 1–2, s. 7–10
6. DROBNÁ, M. Menarche bratislavských študentiek. *Acta F. R. N. Univ. Comen., Anthropologia*, 1963, roč. VIII, č. 7–9, s. 383–389
7. DROBNÝ, I. Príspevok k problematike pohlavného dozrievania bratislavských dievčat. *Acta F. R. N. Univ. Comen., Anthropologia*, 1964, roč. IX, č. 3–4, s. 115–126
8. HAJN, V., KLEMENTA, J. Nástup menarché u žen ze Šumperka. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas pedagogica, Biologova*, 1988, roč. V, s. 45–46
9. HAJN, V., KOMENDA, S. K problematice menarche u dívek z Olomouce a u jejich matek. *Anthropologie*, 1985, roč. XXIII, č. 3, s. 209–217
10. HAJN, V., KOMENDA, S. Menarche dívek z Olomouce. *Anthropologie*, 1982, XX, č. 2, s. 163–176
11. IVANOVÁ, K., TUCKEROVÁ V. a kol. *Kapitoly z lékařské etiky*. Olomouc: VUP, 1998. 83 s. ISBN 80-7067-836-4
12. KOČÍ, K. Dospívání dívek v Olomouci. *Diplom-arbeit*. Olomouc: Fakulta přírodovědecká UP, 1964. 50 s.
13. MACEK, P. *Adolescence. Psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-348-X
14. MACHOVÁ, J., HAMANOVÁ, J. *Reprodukční zdraví v dospívání*. Praha: HaH Vyšehradská 2002. 197 s. ISBN 80-86022-94-3

15. MATIEGKA, J. *Tělesná povaha dnešního lidu československého*. Praha: Československá vlastivěda. II. Sfinx, 1933, s. 193–240
16. PROKOPEC, M. Nové údaje o dospívání českých dívek. *Acta F.R.N. Univ. Comen., Anthropologia*, 1961, roč. IV, s. 113–116
17. SOLDÁNOVÁ, D. *Dysmenorea u žákyň ZŠ, studentek SZŠ a mladých sester*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. 117 s.
18. STROUHALOVÁ, A. *Pohled na období dospívání v mezinárodním srovnání u dívek České republiky a Jižní Afriky*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 118 s.
19. ŠTUKOVSKÝ, R. Sekulárna akcelerácia dospievania na Slovensku. *Zpravodaj Čs. Antropologické společnosti*, 1966, roč. XIX, s. 17
20. VALŠÍK, J., A. V které roční době se objevuje první menstruace? *Časopis Lék. Čes.* 1934, roč. 36, s. 1000–1001
21. VALŠÍK, J., A. K otázce pohlavního dospívání brněnských dorostenek. *Leták Antropologické společnosti*, prosinec 1953, s. 29–31
22. VALŠÍK, J., A. Prostřední věk při menarche brněnských školních dorostenek. *Bratilava: Lékařské listy*, 1955, roč. 35. II, č. 10, s. 598–604
23. VALŠÍK, J., A., Nové pozorovania o sezónnych zmenách v počiatku menarche. *Acta F. R. N. Univ. Comen., Anthropologia* 1963, roč. VII, s. 369–381

Kontakt

Mgr. Věra Vránová, Ph.D., vranova@tunw.upol.cz

Mgr. Ludmila Reslerová, reslere9@tunw.upol.cz

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství LF UP v Olomouci

Hněvotínská 3

779 00 Olomouc

Recenzovala: Doc. MUDr. Želmíra Fetisovová, Ph.D., mim. prof.